

Vergaderjaar 1991-1992

22 522

Wijziging van de Woningwet

A

WIJZIGINGEN IN DE OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET VOORSTEL VAN WET EN VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING, ZOALS VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE

VOORSTEL VAN WET

De considerans luidde:

Alzo wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is dat de provincies medewerking kan worden gevraagd bij het verlenen van geldelijke steun uit 's Rijks kas ten behoeve van de volkshuisvesting, alsmede dat in bepaalde gevallen de overdracht van bevoegdheid en verplichtingen op het gebied van de volkshuisvesting plaatsvindt door provincies en voorts dat de vrijdom van legesheffing wordt beperkt ten aanzien van toegelaten instellingen:

Artikel I

In onderdeel A ontbrak: , samenwerkingsverbanden van gemeenten of

De onderdeel B, C en D zijn verletterd tot E, F en G.

In onderdeel B (oud), derde lid, luidde de eerste volzin: Na het derde lid wordt, onder vernummering van het vierde tot vijfde lid, een nieuw vierde lid ingevoegd, luidende:

In onderdeel B (oud), vierde lid, luidde de eerste volzin: Het vijfde lid (nieuw) wordt vervangen door:

In onderdeel B (oud), vijfde lid,

luidde de eerste volzin: Na het vijfde lid worden een zesde en een zevende lid toegevoegd, luidende:

MEMORIE VAN TOELICHTING

Paragraaf 1

De eerste volzin luidde: Een wetsvoorstel voor een herziening van de Woningwet (kamerstukken II 1986/87, 20 066, nr. 159) is op 22 mei 1990 door de Tweede Kamer der Staten-Generaal aanvaard.

De tweede volzin is vervallen. Deze volzin luidde: In het onderhavige wetsvoorstel wordt op een aantal punten een wijziging voorgesteld.

De vierde volzin luidde: Krachtens het wetsvoorstel voor een herziening van de Woningwet is dat niet mogelijk.

In de tweede alinea luidde de vierde volzin: Voorts is een bepaling opgenomen om buiten twijfel te stellen dat er voldoende wettelijke basis is voor het stellen van de voorwaarden dat gemeenten een subsidieverordening inzake het verlenen van geldelijke steun voor het bouwen van woningen en het treffen van voorzieningen aan woningen dienen te maken.

Paragraaf 2

De eerste volzin van de derde

alinea luidde: De Raad voor de Volkshuisvesting en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten stemmen in met een regeling die gemeenten de mogelijkheid biedt een risicovergoeding te vragen wanneer zij een lening verstrekt aan een toegelaten instelling of rente en aflossing garandeert.

De zevende volzin van de derde alinea luidde: Die inperking wordt veroorzaakt door de formulering van artikel 73 van de Woningwet van 1962 (Stb. 287, artikel 88 van het voorstel tot herziening van de Woningwet).

De negende volzin is vervallen. Deze volzin luidde: Voor andere gevallen behoeft de keuzevrijheid niet te worden vastgelegd.

Paragraaf 3

De eerste volzin luidde: Oogmerk van de herziening van de Woningwet is onder meer een stelsel tot stand te brengen van planning en programmering van de volkshuisvesting en verdeling van de programma's, waarin het Rijk anders dan voorheen slechts bemoeienis heeft met de hoofdlijnen van het volkshuisvestingsbeleid en niet langer met de nadere invulling daarvan.

De zesde volzin luidde: De voorgestelde herziening van de Woningwet

brengt daarin geen wijziging.

De tiende volzin luidde: Bij de uitvoering daarvan zal onderscheid worden gemaakt in grotere en kleinere gemeenten.

De vijftiende volzin luidde: Op basis van de huidige Woningwet, indien het voorstel daartoe tot wet wordt verheven, kunnen de provincies niet worden ingeschakeld bij het verlenen van geldelijke steun voor de volkshuisvesting ten behoeve van de kleinere gemeenten.

De eerste volzin van de derde alinea luidde: Gelet op het uitgangspunt van decentralisatie dient ook bij het inschakelen van de provincie het zwaartepunt bij de gemeenten te liggen, met daarbij de kanttekening dat van belang is dat het beleid op het gebied van de volkshuisvesting zoveel mogelijk wordt afgestemd op de ontwikkelingen van de woningmarkt.

De vijfde volzin van de derde alinea luidde: De provincie kan met gebruikmaking van die bepaling, indien zij tot wet wordt verheven, haar bevoegdheden op het gebied van de volkshuisvesting delegeren aan een of meer gemeenten.

De zevende en achtste volzin van de derde alinea luiden: Voorts wordt gewezen op de toekomstige bestuurlijke autoriteiten als bedoeld in de nota Bestuur en stedelijke gebieden (Ministerie van Binnenlandse Zaken, september 1990) en de Vierde nota over de ruimtelijke ordening Extra (kamerstukken II 1990/91, 21 879, nr. 12). Ook zodanige bestuurlijke autoriteiten dienen in aanmerking te komen.

De tweede volzin van de vierde alinea luidde:

Het Rijk en de provincies hebben een gemeenschappelijke verklaring opgesteld, waarin is opgenomen dat de provincies in overleg met de betrokken gemeenten de budgetbeherende taken en bevoegdheden waar mogelijk zullen delegeren aan gemeenten die besloten hebben samen te werken in regionaal verband, waar de ontwikkelingen op het gebied van de woningmarkt zich voordoen.

De vijfde alinea is vervallen en luidde:

Uit overwegingen van doelmatigheid wordt de voorkeur gegeven aan delegatie aan een samenwerkingsverband en niet aan een individuele gemeente. Met de provincies bestaat overeenstemming over het belang van regionale samenwerking.

Het onderhavige wetsvoorstel maakt het mogelijk bij algemene maatregel van bestuur te bepalen waaraan zodanig samenwerkingsverband moet voldoen om budgetbeherende taken te kunnen uitoefenen. Te denken valt aan een aantal inwoners van ten minste 30 000 en aan afspraken omtrent gezamenlijke taakuitoefening. Het is de bedoeling zodanige regels op te nemen in het Besluit woninggebonden subsidies, dat in voorbereiding is. Indien daaraan wordt voldaan, zal na delegatie van de budgetbeherende taken door de provincie een rechtstreekse relatie tussen het Rijk en het samenwerkingsverband bestaan. Het staat de provincie uiteraard vrij om ook aan samenwerkingsverbanden bevoegdheden te delegeren indien niet aan de op te nemen bepalingen in genoemd besluit wordt voldaan. Als gevolg van zodanige delegatie zal geen rechtstreekse relatie tussen het Rijk en het samenwerkingsverband ontstaan. Die relatie blijft tussen het Rijk en de provincie bestaan.

Voorts kan een aanwijzingsbevoegdheid worden opgenomen. Daarmee kan dan worden bewerkstelligd dat een provincie in een specifiek geval tot delegatie zal overgaan. Van zodanige aanwijzingsbevoegdheid zal zonodig zeker gebruik worden gemaakt. In de hierboven genoemde gemeenschappelijke verklaring is echter vastgelegd dat gebruikmaking pas zal worden overwogen nadat de delegatie van het budgethouderschap is geëvalueerd. Deze evaluatie zal na drie tot vier jaar plaatsvinden.

Paragraaf 4

De tweede volzin luidde:

Deze wijziging is noodzakelijk om duidelijkheid te scheppen over de vraag of het door gemeenten in rekening te brengen van een risicovergoeding bij het verstrekken van een lening aan of het garanderen van rente en aflossing ten behoeve van een toegelaten instelling onder de in artikel 88 bedoelde vrijdom van legesheffing valt.

De zesde tot en met de twaalfde

volzin van de tweede alinea zijn vervallen en luiden:

Het voorgestelde artikel strekt er toe bij algemene maatregel van bestuur voor de sociale huursector en voor de koopsector verschillende voorschriften te kunnen geven. De Raad voor de Volkshuisvesting en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten menen, ligt het in rekening brengen van een risicovergoeding door gemeenten bij koopwoningen in de huidige situatie minder voor de hand. Een deel van het risico dat gemeenten lopen wordt door het Rijk overgenomen. Het in rekening brengen van een risicovergoeding leidt nimmer tot een volledige dekking van het risico van een gemeente. Het overnemen van het risico door het Rijk kan derhalve worden gezien als een vorm van risicovergoeding ten behoeve van de gemeente. Het ligt daarom niet in het voornemen thans de vrijdom van legesheffing voor gemeentegaranties voor koopwoningen te wijzigen. Wel zal in het kader van de evaluatiestudie naar de hypotheek-garantie voor eigen woningen, waarvan de tweede fase binnenkort zal worden gestart, zal de gedachte van betaling van een vergoeding door de koper worden meegenomen.

De eerste volzin van de tweede alinea (oud) luidde:

Bij het mogelijk maken van een risicovergoeding in de sociale huursector zal voorkomen moeten worden, dat de gemeenten in de nieuwe situatie zich een monopoliepositie verwerven bij de financiering door van de sociale huursector.

De derde en de vierde volzin van de tweede alinea (oud) luiden:

Dat zou voor toegelaten instellingen nadelig zijn. Het geval kan zich immers voordoen dat een toegelaten instelling zich een kapitaalmarkt-lening kan verwerven met garantie krachtens het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

De zesde tot en met de negende volzin van de tweede alinea (oud) luiden: De toegelaten instelling is dan aangewezen op een gemeentelening of een kapitaalmarktlening met gemeentegarantie. Zeker dient te worden gesteld dat toegelaten instellingen vrijelijk kunnen kiezen tussen financiering door middel van de gemeenten of op de kapitaal-

markt met garantie van het waarborgfonds. Dit zal worden bewerkstelligd door, voor zover de garantie van leningen in de sociale-huursector betreft, aan de opheffing van de vrijdom van legesheffing ingeval van een risicovergoeding het voorschrift verbinden dat vast moet staan dat de toegelaten instelling een ongedwongen keuze heeft kunnen maken uit de financieringsmogelijkheden die voor een toegelaten instelling open staan. Op die wijze kan het marktmechanisme tot zijn recht komen.

Paragraaf 5

De zesde en zevende volzin luiden: Tussen het Interprovinciaal Overleg en mij is dan ook afgesproken dat rijkspersoneel betrokken bij de taken die worden overgedragen aan de provincie in samenhang met die overdracht bij de provincie in dienst zal treden. Onderzoek zal geschieden naar het over te dragen takenpakket.

Artikelsgewijze toelichting

Onderdeel A luidde:

De tweede volzin luidde: Het voorstel in dit onderdeel tot wijziging van artikel 64 maakt het mogelijk het programma gedeeltelijk over gemeenten en gedeeltelijk over de provincies te verdelen.

De vierde tot en met de zesde volzin luiden: Bij die maatregel wordt op grond daarvan aangegeven welk onderscheid wordt gemaakt bij de verdeling over de gemeenten, of de provincies. Zoals in het algemeen deel van deze memorie is vermeld, is het voornemen aan gemeenten met ten minste 30 000 inwoners budgetten toe te kennen. Het programma en het voorlopige programma zullen dan ook over die gemeenten worden verdeeld en voor zover het de overige gemeenten betreft over de provincies.

De eerste en tweede volzin van de vierde alinea luiden: Het voorgestelde vierde lid van artikel 81 geeft een expliciete bevoegdheid gemeenten en provincies in medebewind te vragen bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur, die krachtens het huidige derde lid tot stand wordt gebracht. Daartoe behoort het vorderen van een gemeentelijke of provinciale verordening.